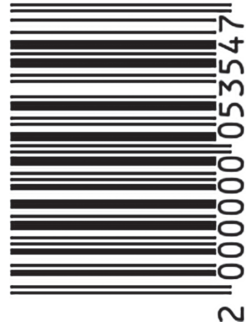

УЖГОРОД

Так, у місті діють 6 цільових програм, за ними і проводили фінансування. Це програми:

- підтримки військових частин ЗСУ, інших військових формувань та парамілітарних організацій на 2022 рік;
- організації та забезпечення підрозділів територіальної оборони на 2022 - 2024 роки;
- надання шефської допомоги військовим частинам, які розташовані на території області на 2021 - 2022 роки;
- надання матеріально-технічної допомоги Ужгородському зональному відділу Військової служби правопорядку у Збройних Силах України на 2021 - 2022 роки;
- матеріально-технічного забезпечення Закарпатського ОТЦК та СП на 2022 - 2024 роки;
- надання матеріально-технічної допомоги Чопському прикордонному загону на 2021 - 2024 роки.

За ці кошти закуповували інструменти, за частини, відеореєстратори, одяг тощо - за запитами наших захисників, про що ми неодноразово писали.

Із настанням холодів придбали і зимове екіпірування для військових - на 8,6 мільйонів гривень. Це - вітровологозахисні зимові куртки і штани, військові зимові берці, флісові утеплювальні куртки, утеплену термобілизну та зимові шапки.

Крім того, відповідно до Програми підтримки військових частин Збройних Сил України, інших військових формувань та парамілітарних організацій на 2022 рік, нещодавно на 200 тис. грн придбали будівельні матеріали, обігрівачі, автошини та оливу для транспортних засобів, мотопомпи, насоси тощо.

додні новорічно-різдвяних свят.

Допомогу отримали й діти, сім'ї яких перебувають у складних життєвих обставинах, та діти, які перебувають під опікою - за кошти благодійників придбали продукти першої необхідності, солодощі.

Ужгородська міська рада дякує за те, що долучилися до доброї справи.

Термошкарпетки, рукавиці, газові примуси та балони до них, налобні ліхтарі, засоби гігієни, медикаменти, а також солодощі, ковбасні вироби, розчинну каву закупили та відправили працівники виконавчих органів Ужгородської міської ради на передову воїнам військової частини А1778 напере-

ви, мешканцям Ужгорода Олександрю та Христині, які неодноразово надають матеріальну допомогу під час таких зборів; Центру допомоги постраждалим внаслідок війни в Україні, що на пл. Шандора Петефі, гуманітарному центру «Совине гніздо» на вул. Ференца Ракоці, працівникам виконавчих органів міської ради, які долучилися до вже традиційної благодійної акції.

НА ПІДТРИМКУ НАШИХ ЗАХИСНИКІВ - БЛИЗЬКО 40 МІЛЬЙОНІВ ГРИВЕНЬ

спрямувала Ужгородська міська рада у минулому році

В УЖГОРОДІ У НОВОРІЧНУ НІЧ ПЕРШОЮ І ЄДИНОЮ НАРОДИЛАСЯ ДІВЧИНКА

Маля з'явилося на світ у перші хвилини нового, 2023 року, - о 00:05 хвилин - в Ужгородському міському пологовому будинку.

Мама - жителька Нікополя Дніпропетровської області, яка знайшла прихисток від війни у нашому місті. У сім'ї це п'ята дитина.

Дівчинка була єдиною, що народилася саме у новорічну ніч.

Вітаємо родину із поповненням та щиро бажаємо міцного здоров'я і миру маляті та батькам!

У центрі Ужгорода минулої неділі лунали колядки. Святова хода творчих колективів міста «Ужгород», «Писанка» та «Рідна пісня», граючи та співаючи колядки, вирушила із площі Поштової, на вулиці Корзо до ходи приєднався гурт «Гудацька тайстра», на площі Театральній – хор «Астра». Біля головної ялинки міста на площі Шандора Петефі їх уже чекав хор «Кредо». Усі разом розпочали різдвяний концерт із виконання відомої української колядки «Добрий вечір тобі, пане господарю», яка прославляє народження Ісуса Христа.

В УЖГОРОДІ КОЛЯДУВАЛИ:

весь збір колядників – 20 830 гривень – для наших захисників, для наближення перемоги

Христа, про страшну війну в Україні.

Колядування об'єднало захід і схід України – до місцевих колективів приєднались із святовою програмою артисти Донецького академічного обласного драматичного театру із Маріуполя.

Із вітальними словами до присутніх звернувся міський голова Ужгорода Богдан Андрійв, побажав усім світлого Різдва, перемоги та миру. Богдан Євстафійович подякував українським захисникам за можливість відзначити це величне свято, побажав Божої опіки воїнам.

Із вірою у перемогу, з надією на Бога та вдячністю Збройним Силам України – такий лейтмотив дійства. Усі зібрані під час колядування кошти, які присутні на площі щиро жертвували у благодійну скриньку, передадуть на підтримку військовим.

«Різдвяні коляди» організувало управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради разом із міським центром дозвілля-будинком культури.

Ужгородці та гості міста змогли насолодитися чудовим виконанням українських, закарпатських колядок, віншувань від учасників цих талановитих колективів, а також від дітей та молоді Горнянської ротонди, семінаристів Ужгородської греко-католицької академії ім. блаженного Теодора Ромжі, послухати вокальний виступ Анастасії Вишневської. Звучали не тільки традиційні різдвяні колядки, а й сучасні пісні про народження

присутніх протоієрей Мукачівської греко-католицької єпархії отець Ромах Курах. Священник передав вітання від владики Ніла, побажав міському голові Богдану Андрійву, усім працівникам міської ради та їхнім родинам многая літа, Божого благословення.

«Ваші виступи завжди дарують радість і натхнення. Сьогодні ви зворушили всіх нас – виконанням колядок, які піднімають дух, зміцнюють віру. Ніхто й ніколи не зможе від нас забрати бажання жити у вільній і незалежній Україні. Кожен із нас вносить свою частку у наближення перемоги, зокрема ви – виконуючи колядки та підтримуючи таким чином давні українські традиції», – сказав міський голова Богдан Андрійв, побажав колядникам та їхнім родинам здоров'я, щастя, злагоди у родинах.

До традиційної різдвяної акції завжди ретельно готуються, учасники – діти із багатодітних родин. Як розповів отець Роман Курах, із різдвяною колядою ще пішли у лікарні, а також до наших захисників.

Уже багато років у міській раді Ужгорода коляда від дітей прихожан Ужгородського греко-католицького кафедрального собору Мукачівської греко-католицької єпархії – невід'ємний атрибут Різдва.

Цього понеділка юні ужгородці також завітали із колядками та віншуваннями, їх радо приймали міський голова Богдан Андрійв, секретар міської ради Арсен Мелкумян, заступник міського голови Василь Гомонай, Василь Пинзеник, Артем Погорелов, працівники та депутати Ужгородської міської ради.

«2022-ий був важким роком для всіх нас, роком болю, випробувань для всіх. Але ми приходимо з надією, щоб Ісус Христос дарував у 2023 році перемогу та мир всьому нашому народу, єдність, любов», – з такими словами звернувся до

ФОТОФАКТ

Співробітник управління муніципальної варті департаменту міської інфраструктури Ужгородської міської ради Олександр Мар'їн – один із працівників міськради, які зі зброєю в руках боронять країну від російських окупантів.

Олександр добровольцем пішов захищати нашу державу, її незалежність у березні 2022 року. Цими днями уперше з короткою відпусткою вдома, з рідними.

9 грудня Олександр – іменинник. Із Днем народження його привітав міський голова Богдан Андрійв, подякував від усіх ужгородців за патріотизм, мужність, за те, що ризикуючи власним життям, з честю і гідністю виконує свій громадянський обов'язок. Богдан Євстафійович побажав сил та здоров'я, Божого захисту йому та всім захисникам, чимшвидшої перемоги та повернення додому.

Слова вдячності за сина – і мамі воїна Тетяні Мар'їній, яка очолює архівний відділ Ужгородської міської ради.

НАСТУПНОГО ТИЖНЯ – ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ ЗВ'ЯЗКУ З МІСЬКОЮ ВЛАДОЮ

16 січня відбудеться пряма телефонна лінія із керуючим справами виконкому Ігорем Фартушком.

18 січня – із заступником міського голови Юрієм Рахівським.

19 січня можна буде поспілкуватися із заступником міського голови Артемом Погореловим.

20 січня – із секретарем ради Арсеном Мелкумяном.

ЧАС ДІЇ прямих телефонних ліній – від 10:00 до 12:00. ПОПЕРЕДНІЙ ЗАПИС – за телефоном (0312) 42 80 31 (ЗВЕРНІТЬ УВАГУ! Після набору міського номеру і з'єднання з комутатором обов'язково слід увести ще три додаткові цифри короткого номеру – 109).

ЯК ЗМІНИТИ НАЗВИ НИЗКИ ВУЛИЦЬ

в Ужгороді вирішували після попередніх обговорень

Чергові громадські слухання з перейменування вулиць в Ужгороді відбулися 29 грудня в міській раді після попередніх обговорень – вирішували, як змінити назви 8 вулиць мікрорайону «П'яний ринок».

За підсумками слухань більшістю голосів вирішили підтримати перейменування лише трьох вулиць: Олександра Бородіна – на Павла Чубинського, Миколи Вавилова – на Миколи Аркаса, Декабристів – на Михайла Вербицького. Перейменування вулиць Олександра Можайського, Павла Пестеля, Василя Сурикова, Челюскінців та Антона Макаренка відклали. Пропозиції, підтримані на слуханнях, рекомендувати для голосування депутатів на сесії міськради.

Слухання відбулися і 5 січня, на яких присутні більшістю голосів вирішили підтримати перейменування наступних вулиць:

Юрія Гагаріна – на Карпатської України, Олега Кошового – на Павла Чучки, Миколи Огарьова – на Промислово, Костянтина Цюлковського – на Юрія Кондратюка, Петра Багратіона – на Георгія Нарбута. Перейменування вулиці Івана Лобачевського відклали.

ЗА ПРОГРАМОЮ “ДОСТУПНІ ЛІКИ” ПАЦІЄНТИ З ХРОНІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ МОЖУТЬ ОТРИМАТИ ЛІКИ БЕЗОПЛАТНО

або з незначною доплатою

Розповідаємо, як скористатися програмою.

В умовах воєнного стану пацієнти можуть отримувати “доступні ліки” як за електронним, так і за паперовим рецептом. Національна служба здоров'я відшкодовує аптекам вартість ліків незалежно від форми рецепта.

Нагадуємо, що лікар, з яким у пацієнта підписана декларація, може виписати рецепт по телефону. Номер рецепта та код-підтвердження надійде пацієнту на телефон у вигляді СМС.

ЯК ЗНАЙТИ АПТЕКУ, ЯКА ВІДПУСКАЄ “ДОСТУПНІ ЛІКИ”? Шукати аптеку з “доступними ліками” радимо за допомогою “Електронної карти аптек-учасниць програми реімбурсації лікарських засобів” <https://cutt.ly/ASw5Kwv> або зателефонувати 16-77.

Радимо перед тим, як іти в аптеку, зателефонувати й уточнити, чи є в наявності потрібний вам препарат. Можна також попросити працівників аптеки зарезервувати його для вас.

МІСЬКА ПРОГРАМА СПРЯМОВАНА НА РЕАБІЛІТАЦІЮ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ У ОСІБ, ЯКІ БРАЛИ БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У БОЙОВИХ ДІЯХ

Програму медичної реабілітації осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях щодо забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України на 2023 – 2025 роки затвердили 4 січня на першому у 2023 році засіданні виконкому Ужгородської міської ради.

Як ідеться у проєкті рішення, із початку військової агресії російської федерації багато захисників-героїв України отримують поранення різного ступеня важкості під час ведення бойових дій. Після отриманих поранень та травм військові потребують фізичної та психологічної

реабілітації. Тож міська Програма спрямована на реабілітацію опорно-рухового апарату у осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях, та психологічну реабілітацію у санаторно-курортних закладах. Реабілітаційно-відновне лікування розраховане мінімум на 12 днів.

Фінансове забезпечення Програми на 3 роки – 16 млн 80 тис. грн, по 5 млн 360 тис. грн щороку. Документ ще внесуть на розгляд сесії міської ради.

Як наголосив міський голова Богдан Андрійів, якщо буде потреба – фінансування Програми збільшать.

В Ужгороді на базі 4-ї державної пожежно-рятувальної частини ГУ ДСНС України у Закарпатській області відкрили унікальний центр проти-пожежної освіти «Вогник». Це – спеціалізована інтерактивна освітня кімната безпеки для дітей від 3 до 12 років, де вони можуть у доступній ігровій формі отримати знання про цивільний захист.

ЯК ДІЯТИ ПРИ ВИНИКНЕННІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

діти зможуть навчитися в ігровій формі за допомогою сучасних технологій

Гудак, директорка департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської ОДА Мар'яна Марусинець, начальник сектору ювенальної превенції поліції Закарпаття Андрій Курта, інші поважні гості.

Проєкт реалізували спільно Генеральним консульством Республіки Польща у Львові та Головним управлінням Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Закарпатській області.

У новоствореному центрі в ігровій формі та за допомогою сучасних технологій діти зможуть навчитися, як діяти при виникненні надзвичайних ситуацій, переглядати навчальні фільми про види небезпек, які можуть трапитись у житті, є й тематична візуалізація з наочним зображенням пожежної техніки, правил поведінки з вогнем та іншої корисної інформації.

В офіційному відкритті центру взяли участь Генеральна консулка Республіки Польща у Львові Еліза Дзвонкевіч, голова Закарпатської обласної ради Володимир Чубірко, міський голова Ужгорода Богдан Андрійів, начальник ГУ ДСНС України у Закарпатській області Роман

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ!..

Жорстока війна забрала життя ще одного захисника – 29 грудня в Ужгороді попрощалися із молодшим сержантом Юрієм Левченком, який боронив українську землю від російських окупантів. Йому б мало виповнитися 33 роки...

Юрій Іванович Левченко народився 30 грудня 1989 року. Служив командиром господарчого відділення взводу забезпечення 2-го дивізіону військової частини А 1108. Загинув 19 грудня біля Краматорська на Донеччині.

На набережну Незалежності, де відбувся чин похорону, попрощатися із загиблим прийшли рідні, близькі, друзі, військовослужбовці, міський голова Богдан Андрійів, духовенство та мешканці громади. Від головнокомандувача Збройних Сил України генерала Валерія Залужного зачитали пам'ятний лист на знак глибокої вдячності за жертвне служіння у лавах ЗСУ.

Жалобна хода пройшла до Пагорба Слави – тут ужгородця поховали із військовими почесностями.

У Юрія Левченка залишилися мама, бабуся та сестра.

ВІЧНА ТА СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ ВОІНУ!

ВИКОНКОМ. КОРОТКО

НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ В УЖГОРОДІ ОТРИМАЛИ ГЕНЕРАТОРИ ІЗ НІМЕЧЧИНИ

Їх придбали та привезли благодійники із німецького міста Фюрт.

У грудні делегація із обласного центру Закарпаття на запрошення ГО «Неємія» NGO Nehemiah Ukraine відвідала місто Фюрт у Баварії, очолював делегацію міський голова Богдан Андрій, у складі делегації були, зокрема, його заступник Вадим Борець, керівник Ужгородського міського центру соціальних служб департаменту соціалістичної міської ради Іван Фленько, очільниця громадської організації «Неємія» Тетяна Мачабелі.

Ужгородці побували з візитом у мерії Фюрта,

помогти із генераторами.

Уже цими днями до Ужгорода привезли перші 10 генераторів, які придбали німецькі

навчальних закладів – школу №8, початкову школу «Престиж», дитячі садочки №№8, 26 та 42, генератори отримають і школи

№№2, 7, 9 та 12, а також дитсадок №36.

Тетяна Мачабелі розповіла, що у планах привезти ще 10 генераторів різної потужності, частину передадуть і в дитячі будинки сімейного типу.

Ужгородська міська рада, особисто міський голова Богдан Андрій дякують мерії Фюрта та пану обер-бургомістру Томасу Юнгу за таку важливу допомогу, Райнеру Діетлу – керівнику некомерційної асоціації Space Eye з німецького Регенсбурга, яка допомагає українцям, привозить в Україну гуманітарні вантажі. Саме члени цієї організації до-

познайомилися із обер-бургомістром Томасом Юнгом, розповіли, як Ужгород від початку збройної агресії росії проти України приймає та допомагає переселенцям, які виклики долає, якої допомоги потребує найбільше. Богдан Євстафійович розповів і про проблеми із енергопостачанням через постійні масовані обстріли об'єктів енергетики в Україні, попросив німецьких друзів до-

партнери. Нещодавно міський голова Богдан Андрій, заступник міського голови Вадим Борець, начальниця управління освіти Наталія Баранюк, керівник Центру соціальних служб департаменту соціалістичної міської ради Іван Фленько навідалися до «Неємії», куди привезли генератори, поспілкувалися із німцями, які приїхали із гуманітарним вантажем, подякували за допомогу. Днями генератори передали у кілька

правили в Ужгород генератори. Щира подяка німецькому народові за підтримку України – саме з Німеччини Ужгород отримує найбільше допомоги.

Слова вдячності і пані Тетяні Мачабелі, керівниці ГО «Неємія», за співпрацю, за велику соціальну роботу, яку вона разом із командою проводить у нашому місті і для переселенців, і для соціально вразливих ужгородців.

ФОТОФАКТ

Перше у цьому році організаційне засідання Координаційної ради з питань внутрішньо переміщених осіб відбулося днями в Ужгородській міськраді.

На засідання прийшли понад два десятки членів Координаційної ради – представники громадських організацій, міжнародних фондів, депутати Ужгородської міськради та представники релокованих організацій з питань ВПО. Члени Координаційної ради визначилися із порядком засідань – вони будуть відбуватися орієнтовно в останню середу щомісяця.

Також обговорили участь громадських організацій спільно з міською радою у грантових програмах від ЄС, щоб залучати додаткові кошти від донорських організацій для розбудови інфраструктури Ужгорода, населення якого суттєво збільшилося після повномасштабного вторгнення росії в Україну.

Усіх запросили на стратегічну сесію 17 січня, де досвідчена фасілітаторка від команди Благодійного фонду «Стабілізешен Суппорт Сервісез» попрацює з членами Координаційної ради над розробкою стратегії роботи саме для ужгородської громади.

На черговому засіданні виконкому Ужгородської міської ради, що відбулося 11 лютого, проголосували за Програму підтримки державної установи «Закарпатська установа виконання покарань (№ 9)» на 2023-2024 роки. Документ ще внесуть на розгляд сесії міської ради.

Основною метою Програми є: забезпечення належними матеріально-побутовими умовами осіб, взятих під варту та засуджених; проведення поточних ремонтних робіт в камерних приміщеннях, де утримуються жінки та неповнолітні, а також особи, засуджені до довічного позбавлення волі; забезпечення енергоефективності камерних приміщень; забезпечення безперебійного живлення установи за рахунок придбання дизельного генератора; приведення умов тримання ув'язнених та засуджених у відповідність до європейських пенітенціарних правил.

На реалізацію програми передбачено 1,2 млн грн із міського бюджету – 700 тис. грн на 2023 рік; 500 тис. грн – на 2024-ий.

Також члени виконкому затвердили новий склад комісії з демонтажу самовільно встановлених малих архітектурних форм та тимчасових споруд, внесли зміни до складу комісії з організації дрібнороздрібної торгівлі та погодження режиму роботи закладів сфери обслуговування, підтримали два проекти рішень про призначення помічника дієздатної особи.

СПОЖИВАЙТЕ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЮ РОЗУМНО

11 січня споживання електроенергії в Україні підвищилось через суттєве зниження температури на сході та у центрі країни. Внаслідок цього зріс дефіцит потужності.

Для забезпечення балансу в енергосистемі до всіх областей доведені ліміти споживання, які діють упродовж всієї доби. В окремих областях внаслідок поривчастого вітру є пошкодження у мережах операторів системи розподілу, ведуться ремонтні роботи.

Наразі енергосистема не в змозі покрити споживання у повному обсязі через пошкодження та тимчасову окупацію ворогом низки електростанцій, які виробляють електроенергію. «Укренерго», виробники електроенергії та оператори систем розподілу постійно працюють над відновленням пошкоджених об'єктів, уражених ракетними атаками та атаками безпілотними апаратами ворога.

Будь ласка, розумно споживайте електроенергію, користуйтеся енергоємними приладами по чергово. Це дозволяє знизити навантаження на систему та зменшити необхідність застосування обмежень.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОЧАТОК РОЗРОБЛЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ «Детальний план території по вул. Ужгородська в м. Мукачеві»

Відповідно до норм Положення про організацію та проведення громадських слухань з питань містобудівної діяльності в місті Мукачеві повідомляємо, що відповідно до рішення Мукачівської міської ради від 22.12.2022 №925 почато розробку детального плану території по вул. Ужгородська в м. Мукачеві, що включає земельну ділянку по вул. Ужгородська 29. З кадастровим номером: 2110400000:01:023:0362. Приватна власність. Існуюче цільове призначення: (02.01) «Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка)». Площа: 0.0952 га.

Передбачається зміна цільового призначення даної земельної ділянки на (03.03) «Для будівництва та обслуговування будівель закладів охорони здоров'я та соціальної допомоги».

Розробку планується завершити в 2023 році. Відповідальним за розробку визначено Зазулича Сергія Івановича (Сертифікат архітектора. «Розроблення містобудівної документації» Серія АР № 003307). Пропозиції та зауваження громадян направляти до 25.01.2023 року на адресу: пл. Духновича Олександра, 2 м. Мукачеві, електронну адресу u.mg@mukachevo-rada.gov.ua або ж за номером тел. 066 633 23 53

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОЧАТОК РОЗРОБЛЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ «Детальний план території обмеженої вулицями Паркова, Духновича Олександра, Дулова Василя в місті Мукачеві»

Відповідно до норм Положення про організацію та проведення громадських слухань з питань містобудівної діяльності в місті Мукачеві повідомляємо, що відповідно до рішення Мукачівської міської ради від 22.12.2022 №927 почато розробку детального плану території обмеженої вулицями Паркова, Духновича Олександра, Дулова Василя в місті Мукачеві, що включає земельну ділянку площею 0,2564 га (кадастровий номер 2110400000:01:004:0243) за адресом вул. Духновича Олександра, 93-2 в м.Мукачеві з цільовим призначенням для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку з об'єктами торгово-розважальної інфраструктури, яка перебуває в користуванні Обслуговуючого кооперативу Житловий комплекс «Грін Парк».

Розробку планується завершити в 2023 році. Відповідальним за розробку визначено Зазулича Сергія Івановича (Сертифікат архітектора. «Розроблення містобудівної документації» Серія АР № 003307). Пропозиції та зауваження громадян направляти до 25.01.2023 року на адресу: пл. Духновича Олександра, 2 м. Мукачеві, електронну адресу u.mg@mukachevo-rada.gov.ua або ж за номером тел. 066 633 23 53

ОГОЛОШЕННЯ

• **ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ** втрачене Посвідчення дитини з багатодітної сім'ї – серія ДБ № 452753, видане 28.05.2019 р. Департаментом праці та соціального захисту населення Ужгородської міської ради на ім'я Бойко Софія Ярославівна (26.10.2010 р.н.).

Канада беззаперечно підтримує Україну і буде робити й надалі все можливе, щоб допомогти нашій державі у боротьбі із російським агресором, щоб українці здобули перемогу. Адже Україна бореться за цінності, які важливі і близькі народу Канади.

Під час зустрічі із міським головою Ужгорода Богданом Андрієвим це сказала Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні пані Лариса Галадза, яка цими днями перебуває із робочим візитом на Закарпатті. В Ужгороді вона вперше.

Пані Посол додала, що Канада підтримує Україну зброєю, фінансово, у гуманітарній сфері. Канада стала од-

УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ ЗА ЦІННОСТІ, ЯКІ ВАЖЛИВІ І БЛИЗЬКІ НАРОДУ КАНАДИ

нією з перших країн, яка ухвалила рішення про визнання геноциду українського народу, парламент цієї країни перший законодавчо прописав можливість використовувати заарештовані російські активи на користь України. Стосунки на всіх рівнях зараз дуже активні, канадці широко підтримують Україну, наголосила дипломатка.

У зустрічі взяли також участь старший аналітик відділу двосторонньої співпраці Посольства Канади в Україні Лукаш Лукашек, начальниця управління міжнародного співробітництва та інновацій міськради Вікторія Тархонич, її заступниця Вікторія Білас.

Сторони, зокрема,

обговорили, як змінилося життя обласного центру Закарпаття із початком повномасштабного вторгнення росії, допомогу переселенцям, економічну ситуацію та роботу підприємств в Ужгороді, потреби міста, співпрацю з міжнародними організаціями.

Міський голова Богдан Андрієв розповів, як із перших днів збройної агресії росії у лютому минулого року ужгородці згуртувалися, щоб допомагати співвітчизникам і продовжують це робити й донині, як міська рада підтримує військових, про виклики, які постали перед громадою. Наголосив, що кожен на своєму місці, і тут, у тилу, робить усе можливе для наближення перемоги.

Богдан Євстафійович подякував Ларисі Галадзі і в її особі усьому канадському народу за постійну допомогу та підтримку України, особливо зараз, у часі війни.

ЯК РОЗБУДОВАНА СИСТЕМА ЗАПОБІГАННЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УЖГОРОДІ

Пані Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Лариса Галадза ознайомилась із тим, як розбудована система протидії і запобігання гендерно зумовленому та домашньому насильству в Ужгороді, зокрема, як працюють мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим від насильства.

Про це йшлося на зустрічі у Ужгородській міській раді, у якій узяли участь заступник Ужгородського міського голови Вадим Борець, старший аналітик відділу двосторонньої співпраці Посольства Канади в Україні Лукаш Лукашек, заступник Представника Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) в Україні Павло Замостьян, проєктна спеціалістка UNFPA в Україні Ніна Ломпарт, польова спеціалістка з протидії гендерно зумовленому насильству UNFPA в Україні Олена Коханець, керівник міського Центру соціальних служб департаменту соціального захисту населення Ужгородської міськради Іван Фленько, представниці мобільних бригад UNFPA.

Вадим Борець розповів, що у 2020 році Ужгород подав заявку на участь у конкурсі нових партнерських міст проєкту Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні «Міста і громади, вільні від домашнього насильства». Наше місто потрапило до числа переможців, до слова, Ужгород фінансується у цьому проєкті Канадою. Саме з початком партнерства з Фондом ООН у галузі народонаселення можна говорити про розбудову цієї системи у нашому місті.

Проєкт дав дуже багато: наші фахівці, фахівчині відвідали і відвідують тематичні семінари, тренінги, де професійні тренери працюють над тим, аби та допомога, яку наші спеціалісти надають, була якісною та професійною. Із візитами побували у містах, де системи протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству працюють і розвиваються, зокрема в Києві, Одесі, Херсоні, Дніпрі, Харкові. Надзвичайно важливою є і технічна допомога на відкриття сервісів, зокрема Денного центру та кризової кімнати для постраждалих від гендерно зумовленого насильства чи насильства за ознакою статі.

Зрушення у цьому напрямі були дуже суттєві, одна війна внесла корективи. Нові українські реалії несуть з собою під-

вищені ризики збільшення гендерно зумовленого насильства, у групі ризику, безумовно, ВПО. Наразі статус внутрішньо переміщеної особи в Ужгороді мають близько 28 тисяч осіб, насправді ж цифра більша.

У квітні 2022-го розпочали роботу дві мобільні бригади, до яких входять психолог, соціальний працівник та водій, це стало

великою підтримкою. Кожна мобільна бригада має авто, тож може оперативно виїжджати до постраждалих, щоб надати допомогу. Звернутися до фахівців можуть всі, хто зіштовхнувся із гендерно зумовленим, домашнім насильством, травмою або насильством пов'язаним з війною, зокрема, сексуальним.

Безоплатно та конфіденційно можна отримати психологічну, юридичну допомогу, за потреби мобільні бригади можуть допомогти переїхати від кривдника у безпечне місце.

Нині мобільні бригади тісно працюють з Ужгородським міським центром соціальних служб, із Денним центром та кризовою кімнатою, з поліцією та іншими ключовими службами цієї сфери. Надають допомогу не тільки в Ужгороді, а й у навколишніх територіальних громадах, загалом від

ознайомилися високі гості з Канади

початку роботи допомогли у 304 випадках домашнього та гендерно зумовленого насильства. Більшість постраждалих – 77% – місцеві мешканці, 23% – внутрішньо переміщені особи.

«Ми вдячні уряду Канади за те, що завдяки їхній фінансовій підтримці можемо комплексно надавати допомогу всім, хто цього потребує», – підкреслив Вадим Борець. Також заступник міського голови подякував пані Послу за допомогу та підтримку Канадою України – за прихисток українських біженців, за фінансову, гуманітарну допомогу нашій державі.

Нагадаємо, щоб отримати допомогу мобільної бригади соціально-психологічної допомоги в Ужгороді, потрібно зателефонувати за номерами:
+380963129313
+380931677828

Розвиток систем запобігання та протидії домашньому та гендерно зумовленому насильству в Ужгороді відбувається за фінансової підтримки Уряду Канади у межах програми UNFPA з протидії та запобігання гендерно зумовленому насильству.

У МІСЬКРАДІ ВІДБУЛОСЯ ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

У зв'язку із дією воєнного стану в Україні такі громадські обговорення, відповідно до чинного законодавства, проводяться онлайн – через відеоконференцію, з вільним доступом всіх охочих. Під час відеоконференції в Ужгородській міській раді до обговорення проєктів містобудівної документації – детальних планів території (далі – ДПТ), на якому головував начальник управління містобудування та архітектури Ужгородської міської ради Олег Боршовський, долучився 31 учасник.

ної забудови трикутної ділянки біля Боздоського мосту та парку. Площа території 1,4 га, площа забудови 0,56 га, передбачено дворівневний паркінг, сучасна багатоквартирна висотна забудова (терасність), комерційні вбудовані приміщення, школа та дитячий садок, території рекреації та озеленення, майданчики відпочинку, дитячі тощо, надані проєктні пропозиції щодо вирішення транспортно-пішохідного руху.

Містобудівною документацією передбачена кільцева розв'язка на розі вул. Возз'єднання та Миколи Бобяка. Однак також представлена перспективна концепція (на майбутнє) організації транспорт-

на площі Віталія Постолакі, простору з монументом; передбачена, крім садибної забудови, зблокована, котеджна, щільна малоповерхова забудова.

– проєкт «Внесення змін в ДПТ, обмеженої вулицями Лісною, Собранецькою, Об'їзною дорогою та територією Лісів».

Запроєктовано 2 ділянки для індивідуальної забудови замість 4, зелену зону-спортмайданчик. Проєктною документацією передбачається виправлення деяких порушень державних будівельних норм, які були допущені раніше, зокрема, вулиця є тупиковою, що порушує протипожежні норми, тому

Вирішили, зокрема, схвалити:

– проєкт «Внесення змін в ДПТ, обмеженої вулицями Собранецькою, територією ТСО України та територією Лісів».

Документом передбачено розширення об'їзної дороги у 4 смуги, розміщення вздовж об'їзної дороги громадської забудови, об'єктів сервісу та транспортної інфраструктури; систему проєктних житлових вулиць, задано їх червоні лінії; зупинки громадського транспорту; парк «Кар'єр», нанесено об'єкти культурної спадщини (археології) та їх охоронні зони тощо.

– проєкт «Внесення змін в ДПТ, обмеженої вулицями Собранецькою, територією ТСО України та територією Лісів».

Документом передбачено можливість розміщення багатоквартирної забудови для будівництва житла для ВПО; можливість розміщення релокованих підприємств; перенесення дороги для покращення умов проживання людей, враховано зауваження містобудівної ради щодо інженерних мереж.

– проєкт «ДПТ, обмеженої вулицями Возз'єднання, Миколи Бобяка та Боздоським парком та річкою Уж».

Проєктантом була представлена урбаністична концепція перспектив-

ної розв'язки: продовження вул. Возз'єднання вздовж парку – проїзд під мостом та виїзд на вул. Миколи Бобяка, односторонній рух із вул. Миколи Бобяка на вул. Возз'єднання, заїзд на міст, дублер вул. Миколи Бобяка для забезпечення можливості заїзду-виїзду з території та паркінгу на магістральну вулицю. Пішохідний простір сформовано без контакту з транспортом.

– проєкт «ДПТ, обмеженої вулицями Загорською, Закарпатською, Собранецькою та площею Віталія Постолакі».

Документом передбачена змішана громадська, житлова забудова, інженерна та транспортна інфраструктура, зелені насадження; розроблена схема транспортно-пішохідного руху; розміщення скверу

пропонується додати проїзд на вул. Лісну. Ці проєктні рішення узгоджені з громадськістю.

Передбачено прокладання якісної каналізаційної мережі та мережі водовідведення стічних вод, а також попереднє рішення – влаштування відповідних траншей.

До цього проєкту були зауважені учасників громадських слухань стосовно розміщення земельних ділянок під індивідуальну забудову на місці теперешньої зеленої зони на вул. Буковій. Зауваження узяті до уваги і будуть доведені до відома депутатів.

Усі схвалені проєкти містобудівної документації подадуть на розгляд сесії Ужгородської міської ради. Відеозапис громадських слухань буде опубліковано на сайті.

"ТУРБОТА В ДІЇ":

2023 рік "Щасливі діти" розпочинають новим проєктом з підтримки переселенців та волонтерів

Від початку повномасштабного вторгнення ГО «Щасливі діти» активно допомагає вимушеним переселенцям та волонтерам, які працюють з ВПО.

Впродовж минулого року організація втілювала низку проєктів, і тепер новий рік розпочинає продовженням цих вдалих ініціатив. Так, «Щасливі діти» оголосили про старт нового проєкту «Турбота в дії», який має на меті забезпечити продовження реалізації активностей організації, спрямованих на допомогу та підтримку ВПО і сприяти попередженню вигорання волонтерів та фахівців, які працюють з внутрішньо переселеними особами.

Проєкт покликаний, насамперед, забезпечити якісне пізнавальне дозвілля для дітей, постраждалих від війни. Щотижня для дітей проводяться освітньо-природничі заняття з екскурсіями та майстер-класами в ужгородському екзотаріумі «Акваріум».

Координаторка проєкту Дарина Комашко відзначає: у період зимових канікул дітки потребують більшої залученості до різноманітних ініціатив, з тим, аби якісно відпочити й набратися нових сил. Залучення до таких заходів разом із місцевими дітками дітей переселенців сприятиме їх кращій інтеграції, адаптації та новим знайомствам між дітьми.

Ще однією складовою проєкту є підтримка волонтерів і фахівців, які працюють із переселенцями, аби «розвантажити» їх психологічно та морально і запобігти передчасному психоемоційному вигоранню. До участі у заходах запрошують внутрішньо переміщених осіб, а також людей, які допомагають і підтримують переселенців – волонтерів, фахівців волонтерських організацій. Під час проєкту всі охочі зможуть скористатися послугами коуча або психолога за запитом, а також долучитися до сеансів арт-терапії, перший із яких стартував 12 січня.

За словами Людмили Сюзевої, «Ми також відкриті для прийому запитів від організації, волонтерських ініціатив та рухів – за бажання, можна реєструватися для участі в активностях одразу компанією. Фактично, цей проєкт – це підтримка наших сталих ініціатив, а також людей, які задіяні в їх реалізації. Ми тішимося з того, що наша команда поповнилася новими членами, насамперед – жінками, які вимушено переїхали в наше місто і тепер активно працюють і долучаються до нашої діяльності».

Про всі заплановані активності «Щасливі діти» оперативно повідомляють у спеціально створеному для цього телеграм-каналі «Пташка» https://t.me/mom_kids_time

Реєстрації на заходи відбуваються за номером телефону координаторки: +380 99 010 0351 (Дарина).

Про те, як перетворити соцмережу на бізнес-інструмент, як власна сторінка може посприяти кар'єрі, говорили на зустрічі в ужгородському ресторані «Roza & Rusyn».

СОЦМЕРЕЖІ ДАЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЗАРОБІТКУ,

а не лише існують як майданчики для комунікації

Нагадаємо, неформальні зустрічі успішних людей із молоддю започаткувало управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради. Перша така зустріч із засновником «EnjoyTheWood» Ігорем Фостенком та засновником групи компаній «Yabruk Management Group» Василем Ябриком вийшла дуже емоційною та змістовною.

Не менш цікавими для аудиторії були й спікери – теж відомі у своїх сферах люди. Це – контентрайтерка в санаторному комплексі «Деренівська Купіль» та кількох ІТ-компаніях, SMM-спеціалістка бренду Amelie, журналістка видання «Вікна-новини» (СТБ) Евеліна Гурницька та маркетингове, таргетолог, спеціаліст із безпеки в соцмережах, власник рекламного агентства PR² Роберт Гурай. Як з'ясувалося, тема заробітку у

соціальних мережах, просування власного бізнесу цікава не лише студентству, адже на зустріч прийшли і підприємці, громадські активісти.

Присутніх привітали міський голова Богдан Андрійів, секретар міської ради Арсен Мелкумян, заступник міського голови Василь Гомонай, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Алла Чернобук, після чого запрошені спікери розпочали свої презентації.

Евеліна Гурницька спочатку розповіла про себе: про досвід роботи у журналістиці, видання, компанії та проєкти, над якими працювала. Далі детально розказала, як персональний бренд у соцмережах впливає на кар'єру і допомагає залучати нових замовників, як соцмережі формують уявлення про нас. Поділилася й історіями та випадками з особистого життя, які стали каталізаторами певних подій у професійній діяльності.

Про затребуваний напрям – таргет-рекламу й те, чому без неї – ніяк, розповів Роберт Гурай. Працює Роберт у сфері таргетингу вже 7 років, за цей

час успішно реалізував понад 50 проєктів, серед яких просування брендів та політичних партій.

Таргетована реклама – це реклама, спеціально налаштована на конкретні аудиторії (користувачів соціальних мереж), яка може працювати на досягнення певних цілей. Як отримати від ре-

кламної кампанії максимальний результат, які чинники враховувати, які інструменти для цього краще використовувати, щоб усе зробити правильно – детально пояснив Роберт. Розповів також про факапи та цікаві випадки з власного досвіду.

З присутніми активно спілкувалися про ефективне просування продукту в соцмережах, зокрема як зрозуміти свою цільову аудиторію, які критерії слід враховувати при написанні текстів, і відповідно до цього – як створювати контент, що приваблюватиме читачів, клієнтів. Спікери охоче ділилися лайфхаками, якими користуються, відповідали на запитання.

Приємним подарунком для авторів кращих запитань стала можливість отримати індивідуальні консультації щодо просування бренду у соцмережах і таргетованої реклами – їх особисто нададуть Евеліна Гурницька та Роберт Гурай.

Річка, що протікає через місто, неодмінно стає частиною його життя. Як і міст, що об'єднує береги. В Ужгороді таким над-важливим об'єктом колись був Великий міст – той, на місці якого нині стоїть пішохідний. Через Великий міст щодня проходили і проїжджали тисячі людей, тож не дивно, що там завжди щось траплялося. Про кілька випадків із минувшини, вичитаних у міських газетах першої половини ХХ століття, нині вам і розкажемо. Назвемо їх життєвими картинами, побаченими з мосту.

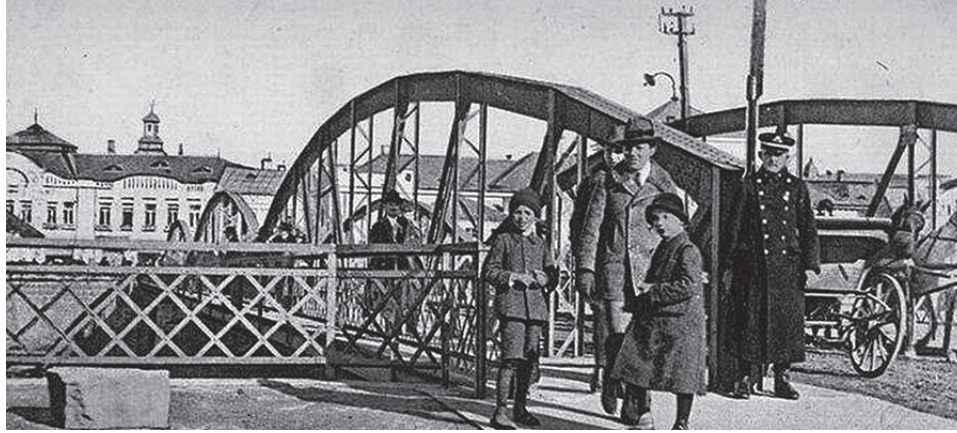
ЗЛОДІЙ НА МОСТІ

Великий міст із двома досить вузькими пішохідними доріжками обабіч завжди був переповнений людьми. Газети писали, що пішоходи не дотримуються жодних правил руху, тому на мості усі постійно зіштовхуються і пробираються, як у лабіринті. Не дивно, що в такому місці часто працювали кишенькові злодії, котрі могли непомітно витягнути в людини гроші чи речі. У 1925 році одного з таких злодіїв ловили гуртом усі перехожі. Йосип Фундак, проходячи мостом, пригледів ридикюль у руках тендітної служниці Ірми Форкош. Він схопив сумочку і кинувся з нею навтьоки. Ірма почала кричати, перехожі кинулися ловити злодія, але той вміло виривався. Аж поки не потрапив до рук поліцейського, котрий чергував на мості. Ридикюль, у якому були 280 крон – приблизно місячна зарплатня служниці – віддали переляканій власниці. Після чого на сполоханому мості знову поновився монотонний рух, і вже через хвилину ніхто й не знав про те, які тут щойно вирували пристрасті.

НІЧНІ КУПАННЯ

Наступна історія трапилася теплої липневої ночі 1927 року. Три солдати випивали у маленькій винарні на Кожелузькій вулиці (нині – Київська набережна), аж поки сонний господар урешті не вигнав їх спати. Та спати молоді хлопці не хотіли. Вони вийшли надвір, рушили через Великий міст, аж тут

лодих роми. В одного з них за плечима був великий мішок. Хлопці схопилися за мішок і перешили його за перила. Перехожі, котрі зупинилися обабіч, зацікавлені діями

ромів, здивовано побачили, що з мішки хлопці витрушують мертве тіло величезного собаки. Воно гепнулося з висоти об воду, одразу випірнуло і попливло, скривавлене, у бік Галагова. У той час район Галагов ще не забудували, берег був похилий і містяни любили там влітку купатися. Того дня теж було спекотно, тож на пляжі біля Галагова зібралося чимало людей, котрі купалися та засмагали. Саме на них і був розрахований жорсткий вчинок двох ромів. Кинувши тіло пса у воду, вони побігли дивитися, що буде далі, голосно висловлюючи бажання, аби воно зачепилося за найтендітнішу німфу у яскравому купальному костюмі. Люди на мості теж стояли і дивилися, бо ж розвага хоч і гидка, зате буде про що поплікувати.

СТРИБНУВ ЗА ДОЛАРОМ

У 1926 році люди, що проходили Великим мостом, стали свідками

кумедної картини. Один із перехожих, Пийтер Балла з Тарнівців, побачив у воді зелений папірець. Подумавши, що це пливе 10-доларова купюра, чоловік побіг до

так ми і не дізнаємося, були ті 10 доларів у річці правдою чи вигадкою місцевого журналіста.

СМЕРТЬ ЗБИРАЧА ЛАХМІТТЯ

Жив колись в Ужгороді чоловік на ім'я Іван (Янош) Босак. Родом він був із Чорноголови, в місто ж приїхав на заробітки. А заробляв він тим, що збирав по дворах старий непотріб і перепродавав його за безцінь на ринку. Іноді Янош заходив на подвір'я, просив людей дати йому старий одяг або непотрібні речі. Та бувало й так, що поки господарі обійся йшли по лахміття, Янош крав і речі потрібні. За це не раз його заарештовували, врешті постановивши вигнати з міста. І хоч Яношу не можна було перетинати межі Ужгорода, він заборону частенько порушував. От і

УЖГОРОДЬ. — UZHOROD. — UNGVÁR.

берега і просто в одязі стрибнув до річки. Кілька місцевих газет написали, що в холодній воді у Пийтера звело судомою ногу, тож пливати він не зміг, почав тонути. Врятував його молодий чоловік, що стрибнув за ним до Ужа. Про те, чи дістав таки Пийтер з води 10 доларів, ця історія замовчує, та вона має продовження. Вже в іншій газеті Пийтер Балла спростував усе написане раніше, заявивши, що «в наш час людина вже й помитися у річці не може без того, аби журналісти не вигадали про це якоїсь сенсації». У спростуванні чоловік заявив, що намочив хіба свої черевики і готовий подарувати свій маєток у Тарнівцях тому молодому чоловікові, котрий його врятував із води, бо насправді рятівник журналістом був також вигаданий. Виходить,

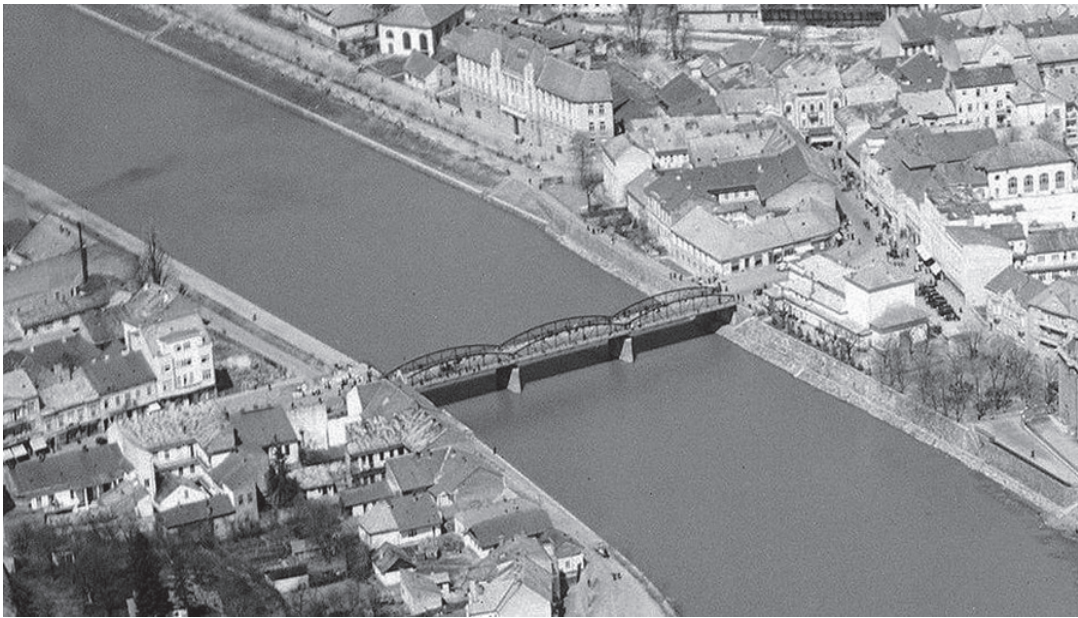
навесні 1929 року поліцейський побачив Яноша Босака на Бозошській вулиці (нині – Толстого). Він, як і кожен поліцейський міста, добре знав обличчя 43-річного збирача непотребу. Схопив його і повів до поліції. Та коли вони переходили Великий міст, Янош несподівано вирвався, перехилився через перила і полетів униз. Він не розбився, бо річка тоді була значно глибшою, ніж нині, але плавати, вочевидь, не умів. Десятки людей на мості були свідками того, як голова Яноша з'явилася над водою, а потім зникла у хвилях. Молодий чоловік, котрий нагодився до опор мосту на човні, вже не міг знайти бідлашного чоловіка. Його тіло виявили наступного дня на березі в районі Галагова – якраз біля новобудови жандармерії.

ЄВРЕЙСЬКИЙ НОВИЙ РІК

А закінчимо ми історією з 1882 року, коли на місці Великого стояв ще старий дерев'яний міст. Тоді до річки з мосту потрапив сам поліцейський, причому не з власної волі. Трапилася це у вересні, коли місцева єврейська громада гучно святкувала Новий рік. На вулицях було людно і шумно аж до ночі, на мості, де чергував один поліцейський, теж ходило чимало веселих євреїв. Один із них здався поліцейському підозрілим, тож страж порядку скрутив йому руки і повів було до поліцейського управління. Та це побачили інші євреї, що проходили повз. Вони дуже розлютились, звільнили затриманого, а самого поліцейського викинули з мосту прямо в річку. Він зумів впливати, хоча і був сильно поранений. А от його кривдники покарання уникнули, бо поліцейський не знав в обличчя ані того, кого він хотів заарештувати, ані тих, хто кинув його у воду.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

хтось із них підняв голову до неба і в повній тиші зауважив, що надворі – прекрасна ніч. «То давайте скупаємось», – запропонував другий, і вже за хвилину троє абсолютно голих чоловіків з криками забігали у води Ужа біля освітленого ресторану «Фюреді», на терасі якого ще відпочивали гості і грав ансамбль. Солдати плавали під мостом і співали пісні, та так голосно, що хтось викликав поліцейських. Ті прийшли, але залізати до води і мочити свої мундири не схотіли. Солдати натомість не бажали виходити з річки: продовжували кричати і веселитися. Не допомагали ні вмовляння, ні погрози – серед ночі в центрі міста зчинився страшний гвалт. Лише коли військові страшенно змерзли у воді, погодилися таки вийти і здатися. Але зігрітися на березі їм не дали, одразу забрали вже тверезих до «холодної».

ГИДКІ РОЗВАГИ

А про цю історію місцеві газети писали у 1912 році. Серед білого дня на пішохідній частині Великого мосту зупинилися два мо-

Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Т. Легоцького зробив своїм відвідувачам новорічний подарунок – організував додаткову тимчасову міні-експозицію, присвячену різдвяним традиціям нашого краю. В центрі уваги нової виставки – пряник або медяник, який через високу вартість меду завжди готували лише на великі свята. Якими були раніше пряники та хто їх виготовляв, розповіла завідувачка відділу історії та краєзнавства музею Валерія Русин.

Ідея зробити міні-виставку, присвячену прянику, Валерії Іванівні спала на думку, коли у фондах краєзнавчого музею вона натрапила на старовинну бляшану вивіску цеху пряничників із Мукачева. В її інвентарній картці значилося, що вивіска у 1930-х була подарунком удови мукачівського пряничника Онтола Буговскі Державному музею Легоцького (сам Тиводар Легоцький на той час уже не жив, з його приватної колекції старожитностей був сформований перший музей у краї). Де саме в Му-

качеві працював цех пряничників та коли він був заснований – відомості знайти не вдалося, це питання потребує додаткових досліджень. Фахівці музею припускають, що вона походить із XVIII століття, бо саме тоді медові пряники почали входити в моду і стали масовим продуктом. Величезна цінність вивіски, яка є справжнім витвором ужиткового мистецтва, полягає в тому, що на ній ми можемо бачити найпопулярніші форми й кольорову гаму пряників.

У той час медяники часто продавали під час відпустів, на великих ярмарках, біля церков у великі свята (частіше за все, на Різдво), кожна фігура була символічною й несла певний посл. Хлопці купували для своїх подруг сердечка (це була одна з найпопулярніших форм, пізніше на серцях почали глазуру робити короткі любовні надписи чи вірші); для хлопчиків батьки купували великі пряничні мечі (ними можна було гратися), а дівчаткам – так звані «бабовки», ляльки. Але як вони виготовлялися?

подарували форми у 1931 році мукачівському музею Легоцького. Ця колекція дерев'яних форм є хоч і не найбільшою в Україні (до прикладу, в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва зберігається 58 пряничних форм), проте вражає своєю різноманітністю і майстерністю виконання. Майстри, які вирізали візерунки з обох боків товстого шматку деревини, на жаль, не залишили ніде своїх імен, штампів чи року виготовлення, однак одразу видно, що це були чудові різьбярі, котрі

ПРЯНИК-МЕДЯНИК:

В УЖГОРОДСЬКОМУ ЗАМКУ ДО 20 СІЧНЯ ДІЄ ВИСТАВКА, ПРИСВЯЧЕНА ТРАДИЦІЙНОМУ РІЗДВЯНОМУ СМАКОЛИКУ

зналися на своїй роботі. Вони мали вирізати візерунок у дзеркальному відображенні, бажано такий тонкий і детальний, щоб кожен хотів потім придбати такий пряник. На одній із форм бачимо кошик (символ достатку), на іншій – гроно винограду (виноградарство було важливою галуззю для Мукачева), люльку для куріння, музиканта з контрабасом, гусара на коні (як іграшку для хлопчиків) – усіх мотивів і не перелічити.

Аби показати відвідувачам музею увесь процес виготовлення пряників із допомогою дерев'яних форм (оскільки багато хто помилково думає, що пряники запікалися просто у цій формі), автори експозиції дуже акуратно зробили кілька пряників, відфотографували кожен етап. Оскільки форми є дуже старими і потребують вкрай бережливого ставлення, тісто для тестових пряників зробили не з меду (аби цукор не зіпсував деревину), а з борошна, солі й води. Шматочок тіста вдавлювали у змашену рапсовою олією форму, розкачували качалкою, акуратно з форми витягали, ставили на папір або деко рядочком, після чого запікали.

У давнину все робилося майже так само, лише тісто робили дуже солодким (борошно з медом у пропорції 1:1, плюс додавалася цукрова патока). Тіста робили

одразу дуже багато, майже цілу діжку – саме тому пряничниками працювали чоловіки, а жіночу працю використовували вже на етапі оздоблення. Замішане тісто могло стояти у діжці дуже довго, кілька місяців поспіль. Готовий виріб теж мав тривалий термін придатності, тож пряничник працював наперед, накопичував продукцію, а потім вивозив її продавати на ярмарок чи до церкви на велике свято. Як видно на старовинній вивісці пряничного цеху, деякі пряники розмальовувалися білковою масою, а «бабовки» – пряники-ляльки для дівчат – розписували кількома кольорами.

Готові пряники, виготовлені працівниками музею з допомогою справжніх дерев'яних форм, вражають оригінальністю візерунків та їхньою деталізацією. Такий пряник, мабуть, шкода було їсти. Для оформлення виставки пряники підвісили на червоних стрічках, щоб кожен гість міг їх роздивитися з усіх боків. До слова, ця деталь – червоні стрічки – відголосок родинної ідеї ідейної натхненниці виставки, завідувачки відділу історії та краєзнавства музею Валерії Русин. На весіллі її батьків 1 січня 1949 року над столом натягнули мотузку і над тарілкою кожного гостя повісили на червоній стрічці медовий пряник у вигляді серця. Тож цей декор теж має певну історію.

Міні-виставка, присвячена прянику, розміщена в експозиції «Тиводар Легоцький (1830 – 1915) – історик, археолог, музеєзнавець», бо саме з музею Легоцького дійшли до нас предмети, пов'язані з ремеслом пряничників. Подивитися на чудові дерев'яні форми, вивіску пряничного цеху та готові пряники в ужгородському замку можна буде до 20 січня.

"Про Захід" Тетяна ЛІТЕРАТІ

Колектив Інституту електронної фізики НАН України глибоко сумує з приводу непоправної втрати – загибелі на полі бою від рук російських окупантів **Візенка Олексія** – сина провідного інженера відділу фотоядерних процесів Візенка Миколи Петровича.

Розділяємо з родиною біль втрати. Не пробачимо ворогові жодної загубленої душі. Вічна пам'ять та вічна слава Герою!

Колектив відділу фотоядерних процесів ІЕФ НАН України висловлює глибоке співчуття колезі – провідному інженеру Візенку Миколі Петровичу у зв'язку із смертю **сина, Олексія**, який загинув, захищаючи нашу Україну. Вічна слава Герою!

Із сумом повідомляємо, що за даними КП «Ужгородський комбінат комунальних підприємств» від 28 грудня по 10 січня ПІШЛИ ІЗ ЖИТТЯ 53 УЖГОРОДЦІ:

Бабунич Андрій Петрович 1997 р.н.
Майорський Андрій Мусійович 1934 р.н.
Ковальчук Віктор Степанович 1969 р.н.
Моца Андрій Іванович 1936 р.н.
Волкова Алевтина Федорівна 1941 р.н.
Цесарський Віктор Андрійович 1954 р.н.
Терещенко Валентина Федорівна 1948 р.н.
Алагірі Анастасія Павлівна 1999 р.н.
Надь Барнабаш Федорович 1950 р.н.
Левченко Юрій Іванович 1989 р.н.
Олаг Раєна Ернестівна 2021 р.н.
Ігнатенко Ольга Костянтинівна 1940 р.н.
Голубев Зінаїда Кирилівна 1944 р.н.
Войчеховський Андрій Андрійович 1936 р.н.
Герасимчук Петро Мартинович 1937 р.н.
Ветошкіна Олена Миколаївна 1955 р.н.
Матейка Надія Володимирівна 1939 р.н.
Поліщук Дмитро Вадимович 1983 р.н.
Томорі Юлій Андрійович 1949 р.н.
Дубровін Анатолій Григорович 1949 р.н.
Полякова Марія Олександрівна 1930 р.н.
Газа Марія Іванівна 1948 р.н.
Текелій Анна Юріївна 1957 р.н.
Смоляр Михайло Якович 1953 р.н.
Гринканич Марія Михайлівна 1940 р.н.
Логвінов Микола Миколайович 1937 р.н.
Мись Василь Васильович 1950 р.н.

Плакош Василь Іванович 1957 р.н.
Пришляк Антоніна Степанівна 1952 р.н.
Чумак Людмила Миколаївна 1960 р.н.
Костюшко Валентина Іванівна 1943 р.н.
Гурницька Кароліна Павлівна 1927 р.н.
Кекавець Ганна Миколаївна 1931 р.н.
Котубей Василь Васильович 1950 р.н.
Бецала Олег Ярославович 1966 р.н.
Пальок Дмитро Дмитрович 1942 р.н.
Шпіс Олександр Арпадович 1951 р.н.
Кольякова Зузана Юліївна 1946 р.н.
Немеш Василь Васильович 1967 р.н.
Адам Єва Юліївна 1965 р.н.
Мешко Меланія-Ганна Іванівна 1951 р.н.
Лозко Віктор Валерійович 1984 р.н.
Ксеняк Володимир Анатолійович 1941 р.н.
Федаско Павліна Василівна 1939 р.н.
Лакатош Єлизавета Євгенівна 1968 р.н.
Майорош Єва Юріївна 1957 р.н.
Белецька Марія Яношівна 1939 р.н.
Глуханіч Ольга Василівна 1985 р.н.
Керечаніна Світлана Яківна 1941 р.н.
Лабанич Катерина Золтанівна 1956 р.н.
Жихарева Тамара Миколаївна 1950 р.н.
Вуйчик Олена Андріївна 1926 р.н.
Гринь Надія Василівна 1948 р.н.
ХАЙ ЗЕМЛЯ ІМ БУДЕ ПУХОМ...

ЯК ЗБЕРЕГТИ ХЛІБ СВІЖИМ НАДОВГО

У воєнний час ми намагаємося якомога довше зберігати продукти. Тому актуальним залишається запитання: як зберігати хліб, аби він не черствів і не пліснявів.

Якщо ви придбали хліб, який був ще теплим, потрібно спочатку дочекатися, поки він повністю охолоне. Не варто пакувати його теплим, тому що він швидко зіпсується.

Різні види хліба обов'язково зберігаються окремо, оскільки кожен відрізняється власною мікрофлорою. Розрізати хлібину потрібно з середини, а не з кінця. Так можна подовжити термін його зберігання.

Поруч зі свіжим батоном потрібно покласти четвертинку яблука чи сирій картоплі. Тоді він довго не

буде псуватися.

Поруч з буханкою також радять класти невеликий мішечок з сіллю. Сіль витягне зайву вологу з хлібини, тому вона довше буде зберігатися свіжою і цвіль на хлібі не з'явиться.

Чи можна зберігати хліб в холодильнику? Звичайно, можна. Якщо покласти хліб у холодильник, то він там зберігатиметься близько 3 тижнів. А в морозильній камері ще довше – до кількох місяців. Однак, якщо буханка буде лежати так довго, її смак зміниться не в кращу сторону.

Скільки зберігати хліб в хлібниці? Хліб залишається свіжим в хлібниці до 7 днів. Однак тут потрібно пам'ятати про правила. Наприклад, різні види потрібно зберігати в окремих пакетах. Щоб хліб залишався свіжим надовго, раз на тиждень потрібно протирати хлібницю оцтом.

ЦЕНТР ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ "СОВИНЕ ГНІЗДО" І В НОВОМУ, 2023 РОЦІ, ПРОДОВЖУВАТИМЕ НАДАВАТИ ДОПОМОГУ ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ, ЯКІ ЗАРЕЄСТРОВАНІ В УЖГОРОДІ

Минулого тижня – у вівторок та середу – у партнерстві із PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V. волонтери

видали 110 наборів постільної білизни, а також рушники, ковдри, подушки та пледи. У четвер внутрішньо переміщеним особам видали 100 продуктивних наборів.

Волонтери «Совиноного» дякують благодійникам, завдяки яким мають можливість допомагати тим, хто зараз найбільше цього потребує.

Це як діти, так і дорослі, а також діти-сироти, люди з інвалідністю, малозабезпечені ужгородці та жителі Ужгородського району. Пакунки передають волонтери Центр гуманітарної допомоги "Совине гніздо".

Зокрема, святкові пакунки отримали пацієнти медичного центру «Реабілітація» та підопічні громадської організації «Товариство захисту осіб з інвалідністю «Надія» в обласному центрі, вихованці дитячих будинків у Великому Березному, Заброді та Ратівцях. Подарунки роздавали і в «Совиному гнізді» вимушеним переселенцям, які зареєстровані в Ужгороді.

Велику акцію «Різдвяний подарунок для України» серед німецьких громадян організувала PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V. («Партнерство Німеччина – Україна – Молдова») – громадська організація із основним офісом у Дармштадті, яку очолює Ульріх Віссманн. Волонтери «Совиноного» дякують також благодійникам із «Team für die Ukraine», Flamur Bajraktari, Natalie Jaritz, Michael Gelbke, Michael Hauser.

Що в коробках, знають лише ті, хто їх пакував. Більшість із них дотримувалися рекомендації PDUM – іграшки, шкільне приладдя, засо-

НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ ВІД НІМЕЦЬКИХ БЛАГОДІЙНИКІВ

цими днями отримують українці, які постраждали у війні

би гігієни, кава, печиво та різдвяне привітання, залежно від групи одержувачів.

Ульріх Віссманн відзначив хорошу співпрацю з ГО «Партнерське об'єднання «Ужгород – Дармштадт», яке очолює Вікторія Синьо, та управління міжнародного співробітництва та інновацій Ужгородської місь-

кої ради під керівництвом Вікторія Тарахонич, а також керівництвом Ужгорода. За словами пана Віссманна, німці солідарні зі стражданнями українського народу і не перестануть підтримувати. Тому, завершивши новорічну акцію, у Дармштадті вже збирають чергову допомогу, щоб привезти її до Ужгорода.

УЖГОРОДСЬКА МІСЬКА РАДА • ДЕПАРТАМЕНТ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Повідомлення про оприлюднення проєкту регуляторного акта «Про внесення змін до рішення виконкому 11.12.2019 року № 460 «Про встановлення мораторію»

Відповідно до статей 9, 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», з метою одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, повідомляємо про оприлюднення проєкту рішення виконкому міської ради «Про внесення змін до рішення виконкому 11.12.2019 року № 460 «Про встановлення мораторію» та аналізу регуляторного впливу даного проєкту рішення.

Розробником зазначеного проєкту регуляторного акта є Департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради.

Підставою для розробки проєкту є: стаття 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», стаття 16 Закону України «Про рекламу», Закон України «Про благоустрій населених пунктів», постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2003 року № 2067 «Про затвердження Типових правил роз-

міщення зовнішньої реклами», рішення IV сесії міської ради V скликання від 21 березня 2008 р. № 654 «Про затвердження схеми економіко-планувального зонування території м. Ужгорода», рішення XI сесії міської ради VII скликання від 28 лютого 2017 року № 607 «Про внесення доповнень до рішення IV сесії міської ради V скликання від 21 березня 2008 р. № 654», рішення IV сесії Ужгородської міської ради V скликання від 26.12.2006 року №136 «Про затвердження Правил благоустрою міста Ужгород», рішення виконкому від 30.05.2012 року № 164 «Про порядок розміщення зовнішньої реклами у м. Ужгороді» зі змінами та доповненнями 01.08.2012 року № 242 «Про зміни до Порядку розміщення зовнішньої реклами у м. Ужгороді», Програма благоустрою міста Ужгород на 2018 – 2022 роки, затверджена рішенням виконкому 26.10.2017 року № 327.

Зазначеним проєктом регуляторного акта передбачено внесення змін до

терміну дії чинного мораторію, а саме запропоновано встановити термін дії мораторію на видачу виконавчим органом міської ради дозволів на розміщення об'єктів зовнішньої реклами на території м. Ужгород строком на 6 років до 11.12.2025 року.

Проєкт рішення розроблено з метою продовження реалізації в повному обсязі цілей прийнятого 11.12.2019 року регуляторного акту № 460 «Про встановлення мораторію» щодо збереження автентичної, історичної та архітектурної складової міського середовища, підвищення культурно-туристичної привабливості міста, недопущення захащення міської території рекламно-носіями сумнівної якості та дизайну, та створення комфортного та безпечного міського простору.

Сфера дії визначеного регуляторного акта розповсюджується на всі підприємства, установи та організації, незалежно від форми власності та відомчої належності, а також на фізичних

осіб, які здійснюють підприємницьку діяльність у сфері зовнішньої реклами у м. Ужгород.

Проєкт рішення виконкому «Про внесення змін до рішення виконкому 11.12.2019 року № 460 «Про встановлення мораторію» та аналіз його регуляторного впливу буде оприлюднено шляхом розміщення на офіційному сайті міської ради за посиланням:

<https://rada-uzhgorod.gov.ua/regulyatorna-diyalnist>

Строк прийняття пропозицій та зауважень до проєкту регуляторного акта та аналізу його регуляторного впливу становить один календарний місяць з дня їх оприлюднення.

Зауваження і пропозиції до проєкту регуляторного акта просимо надавати в письмовій формі за адресою: 88000, м. Ужгород, пл. Поштова, 3 (II поверх), каб. 232, Департамент міської інфраструктури, або надсилати на електронну адресу: dmg@rada-uzhgorod.gov.ua.

Телефон для довідок: 615311, 614190.

Багато хто з нас не уявляє ранок без чашки бадьорої та улюбленої кави. Кофеїн стимулює мозок до ефективної роботи та тимчасово зменшує симптоми втоми. Це один із багатьох позитивних ефектів кофеїну, але напої, що його містять, також можуть бути небезпечні для вашого здоров'я. Як зрозуміти, що треба зменшити вживання кави, на які симптоми звернути увагу?

Кофеїн – натуральна сполука рослинного походження. Зустрічається, серед іншого, у листі чайної рослини, насінні какао або плодах кавового дерева. Вживання кави та чаю стало настільки популярним, що майже 90% дорослих споживають кофеїн щодня.

Багато досліджень наголошують на позитивному впливі вживання кави на роботу організму. **Помірна кількість кофеїну в дозі 100-400 мл на день (1-4 чашки) цілком впливає на організм, зокрема:**

- покращує роботу нервової системи;
- знижує стомлюваність;
- підвищує фізичну працездатність;
- полегшує запам'ятовування нової інформації;
- покращує концентрацію;
- стимулює травлення;
- збільшує термогенез, тобто вироблення тепла в організмі;
- посилює спалювання жиру.

Якщо випивати трохи чорної кави після сніданку, можна отримати чимало користі – напій знімає втому, позитивно впливає на

серце, знижує ризик серцево-судинних захворювань, допомагає зберегти струнку фігуру і знизити ризик розвитку діабету 2 типу.

Кофеїн у невеликих кількостях і антиоксиданти, що містяться в каві, можуть надати сприятливий вплив на організм, але не слід переборщувати з його кількістю. Надлишок напою може негативно вплинути на серцево-судинну та нервову системи. Якщо ви у себе помітили такі проблеми, настав час подумати, чим замінити каву або, як мінімум, знизити її кількість.

Проблеми із засинанням

Наш організм може звикнути до багатьох речей. Тому регулярне вживання кофеїну в помірних кількостях не порушує ваш сон. Однак вживання кави безпосередньо перед сном може ускладнювати засинання, погіршувати якість сну та значно скорочувати його тривалість.

Прискорене серцебиття (після кави)

Прискорене серцебиття після приймання кави може вказувати на підвищену чутливість до кофеїну. Якщо ви помітили

появу подібного симптому після вживання кави, слід повністю виключити його зі свого раціону.

Почуття тривоги чи занепокоєння

Невелике вживання кави може дати заряд енергії і навіть покращити настрій, але якщо кофеїну занадто багато, можливий розвиток таких симптомів, як тривога і занепокоєння. Кава стимулює вироблення дофаміну, який відчуваємо як збільшення почуття задоволення. З іншого боку, кава збільшує секрецію шлункового соку, що може спричинити дискомфорт у шлунково-кишковому тракті.

Часте сечовипускання після кави

Кава є сечогінним напоєм, який збільшує вироблення сечі. Крім того, кофеїн сприяє виведенню з організму води, а також цінних мінералів та електролітів. Тому після чашки кави рекомендується випивати склянку води без газу.

Біль у грудях чи задишка

У разі споживання занадто великої кількості кави, може підвищуватися кров'яний тиск, як наслідок, з'являються ознаки

гіпертонії – біль у грудях, пітливість, прискорене серцебиття та задишка. Окрім іншого, кофеїн знижує засвоєння цинку та заліза майже на 50%, що послаблює імунну систему.

Якщо ви відчуваєте якісь із перерахованих вище симптомів, вам слід зменшити або повністю виключити кофеїн зі свого раціону. Також варто збільшити споживання води та з'явити багатих на поживні речовини.

ЯК ЗМЕНШИТИ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ КОФЕЇНУ?

Якщо ми хочемо зменшити негативний вплив кофеїну, маємо спочатку зменшити його споживання. Хорошим рішенням може стати перехід на напої з низьким вмістом кофеїну або без нього.

Особливо некорисна для організму швидкорозчинна кава, тому що напій може містити додаткові інгредієнти. Така кава наполегливо не рекомендується людям з порушенням сну та серцево-судинними захворюваннями. У такому разі краще перейти на каву у натуральних зернах.

Друга порада, якщо ви не уявляєте життя без кави – збільште приймання води на день. Регулярне вживання великої кількості води допомагає боротися з втомою, покращує настрій та підвищує рівень енергії.

Також зверніть увагу на раціон харчування, якщо ваш день минає із 3-4 чашками кави. Щоб знизити саме негативний вплив кофеїну на організм, їжте більше овочів та фруктів, багатих на вітамін С, залізо, магній, цинк, клітковину.

Любителі кави у всьому світі, ймовірно, не замислюються про її користь чи шкоду для здоров'я. І все ж таки цей напій був предметом тривалих суперечок. 1991 року Всесвітня організація охорони здоров'я включила каву до списку можливих канцерогенів. До 2016 року її було реабілітовано, оскільки дослідження показало, що напій не пов'язаний із підвищеним ризиком розвитку онкології; навпаки, ризик деяких видів раку знизився серед тих, хто регулярно пив каву в рекомендованій кількості.

ЩО ПИТИ ЗРАНКУ ПЕРЕД КАВОЮ: ВАЖЛИВА ПОРАДА ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ТА ДОВГОЛІТТЯ

Приблизно половина всіх дорослих у світі починає свій ранок саме з чашки кави. І хоча цей напій справді має чимало переваг для здоров'я, перед ковтком кави краще пити зовсім інше.

Якщо ви хочете бути здоровими та мати гарне самопочуття, свій ранковий ритуал з чашкою кави варто відкласти, а натомість випити велику склянку води кімнатної температури.

ЧОМУ ТАК ВАЖЛИВО ПИТИ ВОДУ ПЕРЕД КАВОЮ ЗРАНКУ?

Незважаючи на надзвичайну популярність кави, багато людей стикаються з побічними ефектами цього напою. Особливо, якщо пити його натщесерце. Серед найбільш розповсюджених: проблеми з травленням та нервовою системою, розлад шлунка, кислотний рефлюкс тощо. Склянка води перед першим ковтком кави зранку допоможе повністю або частково позбутися цих неприємних ефектів.

Наше тіло приблизно на 60% складається із води. А тому споживання цієї рідини протягом дня допомагає всім органам і систе-

мам функціонувати належним чином. Після нічного сну, який в ідеалі повинен тривати не менше 7 годин, організм прокидається з невеликим відчуттям зневоднення.

На думку експертів з правильного харчування, насамперед зранку краще тягнутися не за чашкою кави, а за склянкою води. Завдяки їй ви зможете бути впевненими, що не лише зволожуєте своє тіло, але й забезпечуєте органи і системи рідиною, яка допоможе переварити наступний сніданок. В тому числі і каву.

Ось лише деякі переваги звички пити воду кімнатної температури перед чашкою кави:

- відновлення рівня рідини, який був втрачений під час сну;
- налагодження метаболізму протягом всього дня;
- допомога в здоровому харчуванні – вам не хочеться їсти більше, ніж це потрібно.

ЯК ПРИВЧИТИ СЕБЕ ПИТИ ВОДУ ПЕРЕД КАВОЮ ЗРАНКУ?

Багатьом людям важко відмовитися від звичок і традицій, тому не всі готові замінити улюблений гарячий напій склянкою води.

Особливо в ранковий час. Якщо ви хочете покращити своє здоров'я, рекомендуємо кілька способів, які допоможуть вам налаштуватися на новий лад:

Замініть воду гарячим трав'яним чаєм – тримайте під рукою чайні пакетики з різними смаками, щоб починати кожен свій ранок з нового аромату.

Налийте в склянку гарячої води, додайте скибочку лимона або вичавіть з нього сік (за бажанням можна також додати ложку меду) – це теплий і освіжаючий спосіб розпочати свій день. Більше того, організм отримає дозу вітаміну С разом з цитрусовими.

У склянку води додайте одну столову ложку яблучного оцту – на думку експертів, це допоможе прискорити обмін речовин та знизити рівень цукру в крові.

Не можете назвати себе фанатом води? Можна замінити її овочевим чи томатним соком з низьким вмістом солі – тоді день почнеться з клітковини та вітамінів.

Можна випити склянку мінеральної газованої води – бульбашки допоможуть розпочати день бадьоро та енергійно.

Замініть воду зеленим чаєм – він зволожує організм та одночасно має антиоксидантну дію.

ЧИМ ЦЕ КОРИСНА КАВА

Не всі знають, що кава може бути корисною для вирішення такої проблеми, як неприємний запах у холодильнику.

Такий запах може з'явитися через зіпсовані продукти, забитий дренажний отвір, застій води. А в умовах відключення світла боротьба з неприємним запахом у холодильнику особливо актуальна.

ЯК ПОЗБУТИСЯ НЕПРИЄМНОГО ЗАПАХУ В ХОЛОДИЛЬНИКУ?

Можна купити в магазині спеціальний засіб – поглинач запахів. Але варто скористатися продуктом, який є практично в кожному домі, а саме кавою.

ЯК ВИКОРИСТАТИ КАВУ ДЛЯ УСУНЕННЯ НЕПРИЄМНОГО ЗАПАХУ В ХОЛОДИЛЬНИКУ?

Насамперед перевірте самі продукти, які знаходяться в холодильнику, підозрілі – викиньте одразу ж. Перевірте контейнери – зазвичай овочі та фрукти, що там знаходяться, починають псуватися. Перевірте стік холодильника. Можливо, він забився, і вода в холодильнику застоюється.

Позбавляємося неприємного запаху за допомогою кави. Насипаємо зерна кави або розчинну каву до якоїсь місткості та ставимо її до холодильника. Запах повинен зникнути за добу. Для профілактики боротися з неприємними запахами можна залишати місткість з кавою надовго. Головне: періодично міняти каву на свіжу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ департаменту фінансів
та бюджетної політики Ужгородської міської ради
29 грудня 2022 року № 51

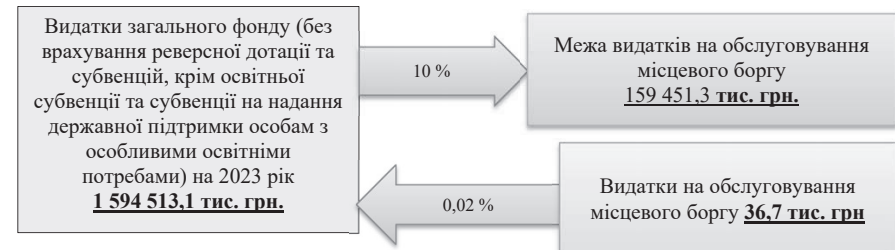
**ПРОГРАМА УПРАВЛІННЯ
МІСЦЕВИМ БОРГОМ БЮДЖЕТУ
УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023 РІК**

Паспорт Програми

Назва Програми	Програма управління місцевим боргом Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік
Підстави для розробки Програми	- Ст. 16,17,18 Бюджетного кодексу України; - постанов Кабінету Міністрів України 01.08.2012 № 815 «Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом», 16.02.2011 № 110 «Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень»; - рішення сесії Ужгородської міської ради: 26.06.2018 №1147 «Про залучення кредиту НЕФКО для фінансування інвестиційного проекту «Реконструкція системи вуличного освітлення міста Ужгорода II черга»; 22.12.2022 № 1060 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік»,
Оприлюднення підготовки проекту Програми	Не потребує
Дата затвердження Програми у новій редакції	29.12.2022
Замовник Програми	Ужгородська міська рада
Головний розробник Програми	Департамент фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради
Відповідальні за виконання програмних заходів (головні виконавці)	Департамент фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради
Основні цілі Програми	Ефективне управління фінансовим ресурсом міського бюджету для попередження фінансового ризику та своєчасного і повного виконання Ужгородською міською радою та її виконавчими органами зобов'язань за місцевим боргом.
Основні завдання Програми	1. Погашення основної суми боргу. 2. Здійснення сплати відсотків за користування кредитними коштами 3. Оплата комісій та послуг банку за обслуговування кредитного договору.
Розділи Програми	1. Показники рішення Ужгородської міської ради від 22.12.2022 № 1060 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік». 2. Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Ужгородської міської територіальної громади у 2023 році. 3. Структура місцевого боргу бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік. 4. Оцінка ризиків.
Строки реалізації	2023 р.
Основні джерела фінансування заходів	Бюджет Ужгородської міської територіальної громади
Обсяг коштів міського бюджету	В межах коштів, передбачених в бюджеті Ужгородської міської територіальної громади на відповідний рік, зі змінами.
Система організації контролю за виконанням Програми	Контроль за виконанням заходів Програми здійснює Департамент фінансів та бюджетною політики Ужгородської міської ради Звітування про результати виконання програми здійснюється через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Період, на який здійснюється запозичення – 5 років від дати підписання Кредитного договору позики.
Погашення кредиту та сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щоквартально, відповідно до умов кредитного договору.
Протягом 2019 – 2022 років здійснено погашення кредиту на суму 8 168,56 тис. грн., сплачено відсотків за користування залученими коштами – 481,18 тис. грн.
У бюджеті Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік передбачено повне погашення кредиту у сумі 2 422,86 тис. грн., на видатки по обслуговуванню місцевого боргу передбачено 36,75 тис. грн.

Боргові інструменти, за допомогою яких планується забезпечити фінансування бюджету Ужгородської міської тери-

торіальної громади у 2023 році

Протягом 2023 року фінансування бюджету Ужгородської міської територіальної громади в частині погашення місцевого боргу здійснюватиметься за рахунок надходжень до бюджету розвитку, а саме:
– надходжень до бюджету розвитку коштів: від приватизації та відчуження майна, що перебуває в комунальній власності територіальної громади міста Ужгород;
– коштів, що передаються із загального фонду бюджету

прогнозний обсяг доходів зального фонду місцевого бюджету Ужгородської міської територіальної громади без урахування доходів визначених пунктом 1 частини першої статті 64 та міжбюджетних трансфертів станом на 01.01.2023 року складає 383 716,6 тис. грн.
Межа загального обсягу місцевого та гарантованого боргів бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2022 рік складає 767 433,1 тис. грн. (383 716,6 тис. грн.*200 %).
У зв'язку з повним погашенням місцевого боргу на кінець 2023 року, загальний обсяг місцевого та гарантованого боргу бюджету Ужгородської міської територіальної громади не планується.
Питома вага видатків з обслуговування місцевого боргу у видатках загального фонду бюджету Ужгородської міської територіальної громади за 2023 рік становитиме 0,02 %. Відповідно до частини шостої статті 74 Бюджетного кодексу України видатки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу не можуть перевищувати 10 % видатків загального фонду місцевого бюджету.

ВИДАТКИ НА ОБСЛУГОВУВАННЯ МІСЦЕВОГО БОРГУ БЮДЖЕТУ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023 РІК:

Валюта запозичень – національна валюта України, гривня. Показники місцевих запозичень та відповідно місцевого боргу не зазнаватимуть змін під впливом кон'юнктури фінансових ринків у результаті перерахунків у зв'язку зі зміною обмінного курсу національної валюти.
Обсяг платежів з обслуговування місцевого боргу може бути вищим/нижчим за прогнозний у разі зміни облікової ставки Національного банку України.
Результати роботи, щодо здійснення запозичень, надання місцевих гарантій, погашення міського боргу висвітлюватимуться у інформації про виконання бюджету Ужгородської міської територіальної громади за звітний період та розміщуватимуться на офіційному сайті Ужгородської міської ради «rada-uzhgorod.gov.ua».
Фінансування Програми здійснюється відповідно до діючого законодавства за рахунок коштів міського бюджету за відповідними кодами програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів (Додаток №1).

Директор департаменту фінансів та бюджетної політики Ужгородської міської ради **Леся ГАХ**

**Додаток №1
до Програми управління місцевим боргом Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік**

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМ БОРГОМ УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА 2023 РІК:

Загальні положення

Програма управління місцевим боргом бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік підготовлена відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2012 року № 815.
Звіт про виконання Програми управління місцевим боргом бюджету Ужгородською міською територіальної громади за звітний бюджетний період буде сформовано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

Показники рішення Ужгородської міської ради від 22.12.2022 № 1060 «Про бюджет Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік»

Ужгородською міською радою 26 червня 2018 року прийнято рішення № 1147 щодо здійснення місцевого зовнішнього запозичення у формі укладання кредитного договору між Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (НЕФКО) (далі – НЕФКО) та Ужгородською міською радою на фінансування заходів з реалізації інвестиційного проекту «Реконструкція системи вуличного освітлення міста Ужгород II черга» (далі – Проєкт) та укладено кредитний договір від 19 листопада 2018 року ESC 1/18.
Валюта запозичення – національна валюта України, гривня.
Розмір (основна сума боргу) запозичення зі змінами – 10 591, 42 тис. грн.
Відсоткова ставка за користування кредитними коштами – 3 % річних.

до бюджету розвитку (спеціального фонду).
Періодичність погашення боргових зобов'язань – щоквартальні платежі у строки та згідно з умовами, встановленими кредитними договорами.

Структура місцевого боргу бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік

Місцевий борг бюджету Ужгородської міської територіальної громади на 2023 рік складається із зовнішнього боргу, який планується погасити в повному обсязі до кінця 2023 року.

Оцінка ризиків

Відповідно до абзаци першого частини третьої статті 18 Бюджетного кодексу України середньорічний

№ № з/п	Напрямок діяльності	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Прогнозні обсяги фінансування (грн.)
1	Погашення основної суми боргу за кредитом НЕФКО	Забезпечення виконання дохідної частини загального та спеціального фонду міського бюджету (бюджет розвитку)	Протягом 2023 року, згідно графіку з врахуванням змін	Спеціальний фонд міського бюджету (бюджет розвитку) у тому числі, кошти що передаються із загального фонду бюджету до бюджету розвитку	2 422 856,00
Разом погашення місцевого боргу					2 422 856,00
1	Сплата відсотків за користування кредитними коштами, оплата послуг та комісійних за кредитом НЕФКО	Забезпечення виконання дохідної частини загального фонду міського бюджету	Протягом 2023 року, згідно графіку з врахуванням змін	Загальний фонд	36 750,00
Разом сплата відсотків за користування кредитними коштами					36 750,00
Всього					2 459 606,00

ГОРОСКОП

ОВЕН
Весь час присвятите новій роботі чи сердечному захопленню. Після цього назад нічого вже не повернути, тож добре подумайте про можливі наслідки.

ТЕЛЕЦЬ
Важливе рішення приведе до несподіваного розвитку подій і наблизить вас до мети. Удача вас не залишить і всебічно допоможе здійснити всі плани.

БЛИЗНЯТА
Можливі розставання і розчарування. Постійні зміни настрою змусять задуматися, оскільки ви вже не так добре, як раніше, контролюєте події, що відбуваються вдома чи на роботі.

РАК
Тиждень буде плідним на романтичні зустрічі, багато часу піде на створення і зміцнення стосунків. Це період емоційного розкріпачення.

ЛЕВ
Цього тижня вам буде легше висловлювати почуття, відкрити душу. Спілкування з новими людьми допоможе швидше досягти поставлених цілей. Водночас загостриться відчуття тривоги і занепокоєння.

ДІВА
Буде складно розібратися, знайти правильне рішення і в побуті, й на роботі. Зате в результаті з'явиться шанс мати хорошого друга чи тямущого колегу.

ТЕРЕЗИ
Зорі всебічно сприятимуть, підсилять вашу привабливість. Якщо ви самотні, довіртеся інтуїції, а не примхам, і тоді наступного тижня з'явиться шанс зустріти любов усього життя.

СКОРПІОН
Тиждень буде насичений емоційними моментами, які залишаться в пам'яті назавжди, а спілкування з колегами стане відвертішим, дружнім та плідним.

СТРІЛЕЦЬ
Ваш внутрішній світ стане багатшим, ви наблизитеся ще на крок до ідеалу, досягти якого заважають невпевненість у собі чи песимізм.

КОЗОРІГ
Обставини складуться дуже вдало, дозволять збільшити дохід, особливо на основній роботі. Можете навіть розраховувати на підвищення. Фінансове становище буде більш ніж сприятливим.

ВОДОЛІЙ
Настає відповідний час для окреслення професійних прагнень, відкриється шлях для досягнення фахових цілей. У близьких стосунках нарешті запанує гармонія.

РИБИ
Бережіть здоров'я, оскільки з приходом холодів можуть загостритися хронічні захворювання. Дотримуйтеся дієти, режиму сну й відпочинку, не перевантажуйте себе роботою, фізичною працею.

АНЕКДОТИ

Перший день без алкоголю після затяжних свят – нормалізувалася ненависть до людей, стабілізувався цинізм, повернулося бажання ні з ким не спілкуватися.

У гостях:
– Не можу зрозуміти – чому новий 2023 рік – одразу ката та кролика?
Другий:
– І справді, кролик і кіт – звірі різні. Господиня:
– Зовсім не різні. Ось ви зараз думаєте, що їсте кролика...

Людина повертається працювати після свят зі свіжою, наповненою енергією, ненавистю до роботи.

Фраза "Це ще за старою ціною" діє безвідмовно.

– У мене до вас дуже змішані почуття.
– Можу порадити сепаратор.

Якщо ви випадково забули покласти до чашки чайний пакетик, а коли налили кип'яток, виявили, що все одно вийшов чай – варто помити чашку.

Дружина сказала: "Піду, приготую щось смачне..."

– І?
– І разом посміялися.

Якщо довго дивитися на чоловіка, то можна побачити, як він перевернеться на дивані.

– Розочко, люба, я сьогодні всю ніч погано спав.

– Ой, Сьомо, а що ти взагалі вмієш робити добре?

Хлопець та дівчина займаються спортивною ходьбою, дівчина дуже подобається хлопцеві, тому після тренування він запитує:

– Може, сходимо кудись?

– Давай. А куди?

– Давай у Кам'яницю?

На суді:
– Ви справді хочете розлучитися з дружиною? Але ж ви прожили з нею майже двадцять років!

– Ви вважаєте, що я ще мало страждав?

Жінка сама не знає, чого хоче, поки не потрапляє у магазин.

Скільки дантиста не годуї, він все одно в рот дивиться.

– Щоб розбагатіти, вам треба створити успішний бізнес чи ввіймати Золоту рибку. Знаючи ваші ділові якості, я рекомендую вам рибалити.

КРОСВОРД "СТАРИЙ НОВИЙ РІК"

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 4. Віншування: «Сієм, сієм, посіваєм, з Новим роком вас вітаєм, Славою лине пісня солов'їна, Хай розквітає наша ...! З Новим роком! З новим щастям!».

7. «Новий рік надходить від села до села, Що би та ..., Весь час була весела» (з пісні). 8. «..., ..., щедрівочка, Прилетіла ластівочка, Стала собі щебетати, Та й господаря викликати».

11. Народна прикмета: «Якщо на Старий Новий рік морозна погода – то у полі буде ...».

12. «Новий рік летить по світу на білому коні, А ... малює квіти на твоїм вікні» (з пісні). 13. «Сію, вію, посіваю З Новим роком вас вітаю! Щоб усі були здорові, Щоб доїлися корови, Щоб в хліву були телята, Свині, гуси, сало, ..., І копчені ковбаси!».

14. Народна прикмета: «На Старий Новий рік не дозволено давати в ..., щоб самому весь рік не ходити потім в боржниках».

17. «Тільки в нашого народу, Є таке чудове свято, Щоби через дві неділі, ... рік знов зустрічати» (з пісні). 18. «А в полі, полі Сам Господь ходив, А в полі, полі жито породив, А Діва ... за ним ходила, та й Його просила: А вроди Боже жито-пшеницю та й всяку пашницю».

21. «Новий рік знову прийшов! Ну і що, що Старий, не біда! Нехай у тебе всі будуть гаразди, Сьогодні, ... і завжди!».

22. «Сію, вію, посіваю, з Новим роком вас вітаю, Щоб ... вам літа накувала більше ста, Щоб обходила біда вашу хату й ворота».

24. «Сійся, родися жито, ... Та й всяка пашниця, на щастя, на здоров'я, на Новий рік, Щоб вам вродило, краще ніж торік!».

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. «Пшеницю та овес кидаючи, Щастя в дім ваш закликаємо, Щоб славний урожай, відвідав ваш рідний ...».

2. Живописне зображення святого. 3.

«Рано-вранці, до схід сонця, Стукнув ...у віконце, Він прийшов мені сказати, Щоби вам повиншувати».

5. Народна прикмета: «Якщо на Старий Новий рік стоїть тепла ... – до дощового теплого літа». 6. Найкраще і найбажаніше зерно для посівання – пшениця – ... добра, достатку й багатства. 9. «А я хлопець-українець, Ще й козак нівроку, Прийшов вас повиншувати в день Нового року! Новий рік настає, Старий утікає. Слава Україні! ... ся рождає!».

10. Народна прикмета: «Якщо першим на Старий Новий рік в дім ступить ... – весь рік буде благополучним».

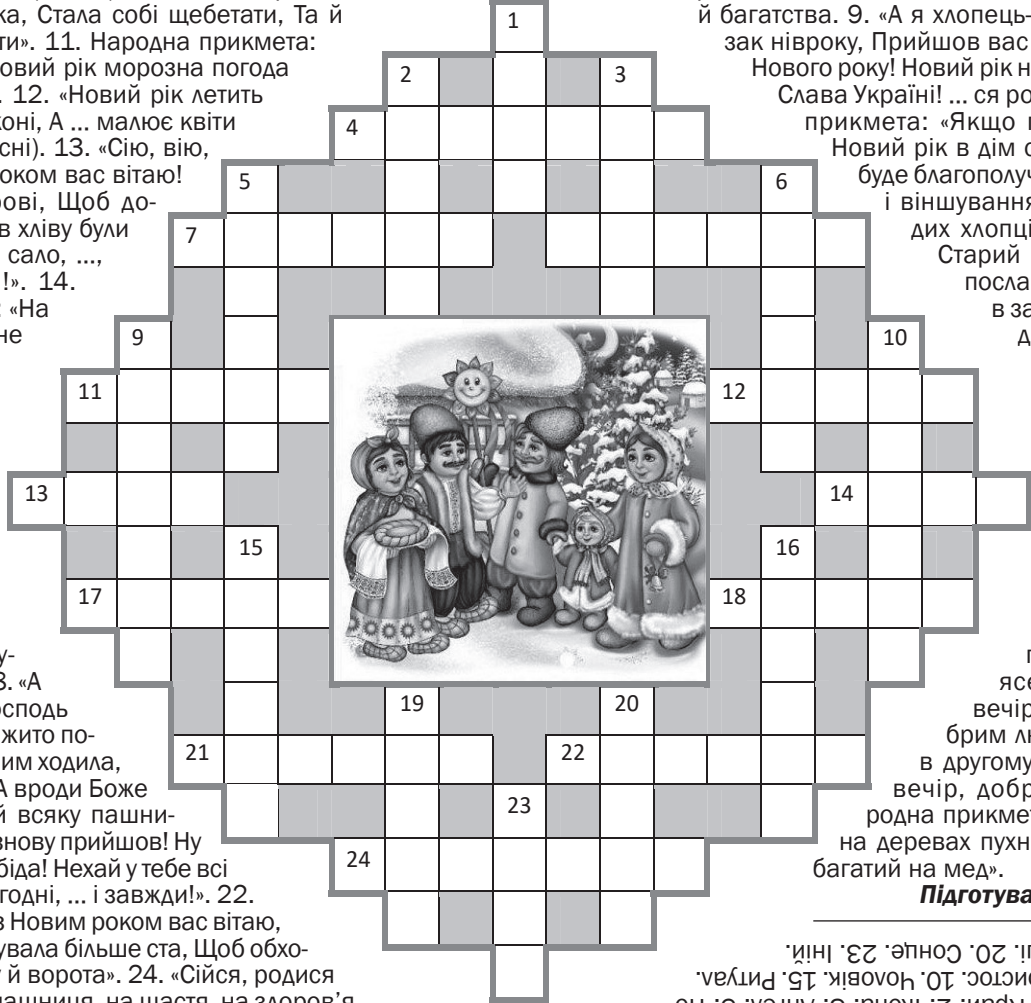
15. Засівання і віншування рано-вранці молодих хлопців – основний ... на Старий Новий рік. 16. «Нас послав святий ..., посівати в заметіль. Й особливий дав наказ, щоб посіяти в вас».

19. «В тебе товар весь хороший, Будеш мати мірку грошей». Хоч не ..., то полова, В тебе жінка чорноброва».

20. «А в першому(терему) – ясен місяць, Щедрий вечір, добрий вечір, Добрим людям на здоров'я! А в другому красне ..., Щедрий вечір, добрий вечір!»

23. Народна прикмета: «Якщо на Василя на деревах пухнастий ..., то рік буде багатий на мед».

Підготував Мар'ян Слоцький

ВІДПОВІДІ
По горизонталі: 4. Україна. 7. Родина. 8. Щедрик. 11. Рік. 12. Завтра. 13. Мясом. 14. Борі. 17. Новий. 18. Ма-
По вертикалі: 1. Край. 2. Ікона. 3. Ангел. 5. По-
6. Символ. 9. Христос. 10. Чоловік. 15. Ритуал.
16. Василь. 19. Гроші. 20. Сонце. 23. Ініці.